

**ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ СПЕЦІАЛІСТІВ ФАРМАЦІЇ У
СИСТЕМІ БЕЗПЕРЕРВНОГО ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ
ФАХІВЦІВ У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я**

Толочко В. М., Должнікова О. М., Адонкіна В. Ю.

Кафедра управління та економіки фармації

Інститут підвищення кваліфікації спеціалістів фармації

Національного фармацевтичного університету

м. Харків, Україна

uef-ipksf@nuph.edu.ua

Вступ. На сьогодні створені основні організаційні заходи функціонування системи безперервного професійного розвитку фахівців у сфері охорони здоров'я з урахування основної нормативно-правової бази та змін законодавства України стосовно освіти. Вони затверджені Кабінетом Міністрів України Постановою № 302 від 28.03.2018р. «Про затвердження Положення про систему безперервного професійного розвитку фахівців у сфері охорони здоров'я»[1].

Передбачено, що всі фахівці у сфері охорони здоров'я мають право займатися професійним розвитком упродовж усього терміну професійної діяльності, рівень якого визначатиметься їх атестацією на відповідність кваліфікаційним вимогам і посадовим обов'язкам кожні 5 років. Ця система включає підвищення кваліфікації фахівців на циклах удосконалення, курси інформатики та стажування, а також професійну самоосвіту. Велика увага приділяється веденню фахівцем особистого освітнього портфолію, вимірювання якого здійснюється через кредитні одиниці та інше.

За таких умов, фахівець у сфері охорони здоров'я несе більшу відповідальність за особистий професійний розвиток упродовж усього терміну професійної діяльності. В повній мірі вказане має відношення до спеціалістів фармації (СФ).

Як відомо, система післядипломної підготовки СФ поки що залишається без змін як і її основні складові: спеціалізація, передатестаційна підготовка, тематичне удосконалення. Навчання на циклах за цими напрямками розглядається важливою компонентою покращення виконання СФ професійних завдань та обов'язків завдяки використанню отриманих ними нових знань і вмінь [2,3]. Особлива увага приділяється передатестаційній підготовці на передатестаційних циклах (ПАЦ), як обов'язковій формі підвищення кваліфікації СФ, яка передує їх атестації на присвоєння, підвищення, підтвердження кваліфікаційної категорії [4].

Мета дослідження. Виникає питання, чи позначається вищевказане на відношенні СФ до системи підвищення кваліфікації і які зміни можна очікувати. Саме це обумовило мету наших досліджень.

Методи дослідження. Дослідження проводили серед СФ – слухачів циклів підвищення кваліфікації на кафедрі управління та економіки фармації ПККСФ протягом 2011-2019 рр. Для його здійснення використані наукові методи: економіко-статистичні, логічний, аналітичний, графічний, вибіркового спостереження.

Результати дослідження. Встановлено, що виникає певне скорочення запитів СФ на передатестаційні цикли (ПАЦ), а тому їх питома вага за кількістю, серед загальної кількості проведених циклів, на кафедрі зменшилась з 50,0% (2011-2013 рр.) до 19,5% (2014-2019 рр.) (рис. 1).

З'ясовано, що скорочення замовлень СФ на проходження ПАЦ не пов'язане зі змінами у системі безперервного професійного розвитку фахівців у сфері охорони здоров'я (для лікарів відмінені передатестаційні цикли). У більшій мірі це виникає через зростання випадків порушення фінансової підтримки СФ зі сторони недержавних (комерційних) фармацевтичних закладів (фірм) після отримання ними кваліфікаційної категорії, а тому зменшується мотивація до проходження навчання на ПАЦ.

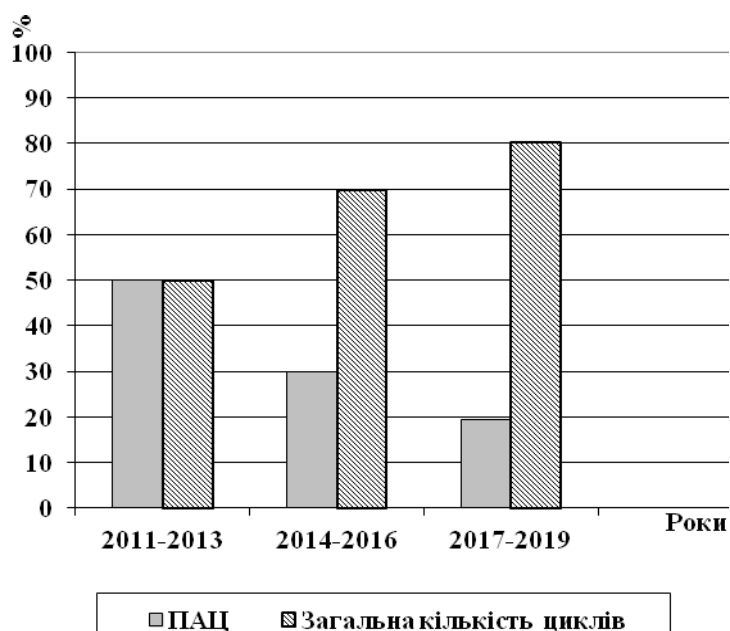

Рис 1. Питома вага проведених ПАЦ від загальної кількості циклів за роками зі спеціальності «Організація і управління фармацією»

Вказане вплинуло на контингент слухачів, які проходили передатестаційну підготовку. Їх підготовка на ПАЦ також скоротилась за питомою вагою, з 40,3% до 9,3% (рис. 2).

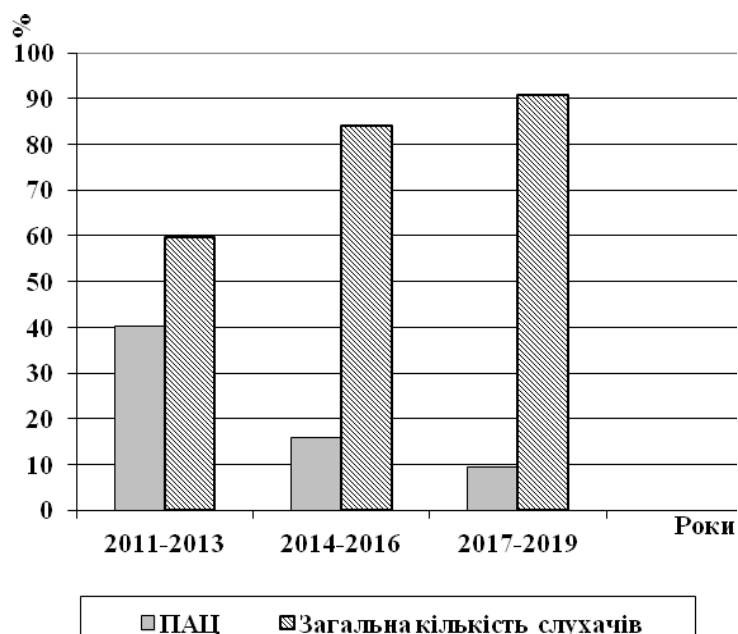

Рис 2. Розподіл слухачів ПАЦ за питомою вагою від загальної кількості слухачів за роками зі спеціальності «Організація і управління фармацією»

Висновки. Нові організаційні перетворення у системі безперервного професійного розвитку фахівців у системі охорони здоров'я продовжують відігравати важливу роль у підвищенні кваліфікації СФ у закладах післядипломної освіти. Залишається важливим проходження ними передатестаційної та тематичної підтримки на відповідних циклах.

Встановлено, що спостерігається скорочення надходження від СФ замовлень на проведення ПАЦ, а тому питома вага таких циклів серед загальної кількості проведених циклів зменшується. Вказане має враховуватись при плануванні діяльності кафедр закладів післядипломної освіти СФ.

Перелік літератури

1. Постанова КМУ № 302 від 28.03.2018 р. «Про затвердження Положення про систему безперервного професійного розвитку фахівців у сфері охорони здоров'я» <https://www.apteka.ua/article/455594>

2. Заліська О.М. Система неперервної професійної освіти провізорів в Україні: досвід кафедри організації і економіки фармації та технології ліків факультету післядипломної освіти й стратегія розвитку відповідно до європейських вимог /О.М. Заліська, Б.Л. Парновський, М.В. Слабий//Новини медицини та фармації-2015.-№2.-с.24-25.

3. Толочко В.М. Дослідження контингенту слухачів системи післядипломної освіти зі спеціальності «Організація і управління фармацією»/ В.М. Толочко, М.В. Чешева, О.М. Должнікова//Соціальна фармація в охороні здоров'я.-2016.-т.2, №3.-с.23-29.

4. Толочко В.М., Зарічкова М.В. Система соціального захисту спеціалістів фармації в Україні та за кордоном//Монографія.-Харків:НФаУ, 2019.-191с.